METODICKÝ MATERIÁL

určený pre ZŠ / SŠ / VŠ

TITUS ZEMAN

„Aj keby som stratil môj život, nebolo by to márne, ak by sa aspoň jeden z tých, ktorým som pomohol, stal kňazom namiesto mňa." [1]

CIEĽ PRÍPRAVY

– otvoriť medzi mladými témy obetovania sa, nasadenia pre hodnoty a otázku povolania (v širšom slova zmysle, aj so špecifickým dôrazom na zasvätený život)
– oboznámenie sa so životom Titusa Zemana v kontexte jeho doby a rôznych situácií, ktoré sa nám stávajú dobre známymi (násilie, vojny, nespravodlivosť, dezinformácie, migrácia, stret hodnôt)
– na osobnej úrovni dilemy – prežívanie slobody, robenie rozhodnutí, obeta v rôznych podobách (pohodlie, čas...)

ČASOVÝ RÁMEC

MAREC	APRÍL	MÁJ	JÚN	SEPTEMBER
oficiálne vyhlásenie Sv. Otca		stretnutie mládeže cez víkend blahorečenia pravdepodobne na jeseň 2017		

[1] Don Titus Zeman, porov. Summarium Documentorum, Doc. 28

NÁPLŇ

Metodický materiál bude distribuovaný v 5 etapách. Bude spracovaný tak, aby sa dal využiť na stretkách, hodinách náboženstva, prípadne v rodine. Tvoríme ho v troch verziách podľa veku – pre 2. stupeň základných škôl, stredné školy a vysokoškolákov, resp. mladých dospelých.

Podľa dynamiky adresátov materiál prepája udalosti zo života Titusa Zemana, dnešnej doby a evanjelia, s návrhom príslušných aktivít a symbolov.

	ŽIVOT DONA TITUSA	ZŠ ETAPOVÁ HRA: „ZA TO ZAPLATÍŠ"	SŠ SYMBOL: DVERE A KĽÚČE K NIM	VŠ SYMBOL: APLIKÁCIA ŽIVOT
MAREC	Doba a orientácia v nej	Realita nepustí	Zatvorení v dobe	Totalita včera a dnes
APRÍL	Povolanie	Ideš do toho?	V bludisku s nadhľadom	Po-Volanie
MÁJ	Salezián a kňaz	„Budem navždy tvojim synom"	Kto stojí za tebou?	Pri žene
JÚN	Mučeníctvo	Pyramída hrdinstva	Na hranici	Prehra – výhra
SEPTEMBER	Oslávenie	Kto zvíťazil?	Koniec alebo začiatok?	Biznis a život

TEÓRIA „UVARENEJ ŽABY"

Pri tvorbe stretiek sme sa opierali o teóriu „uvarenej žaby".

Návod na uvarenie žaby:
Dáme ju do hrnca so studenou vodou a potom ju pomaly zohrievame.

Prečo? To je veľmi jednoduché. Keď žabu hodíme do horúcej vody, bude robiť všetko možné, aby z hrnca vyskočila. Keď budeme vodu ohrievať pomaly, žaba sa bude prispôsobovať teplote a až bude voda príliš horúca, potom už nebude mať silu vyskočiť z hrnca.

AKO TO SÚVISÍ SO SÚČASNOU DOBOU?

My sme ako tá žaba a hrniec zas predstavuje život vo všetkých oblastiach. Oheň pod hrncom je negatívny vplyv dnešnej doby na nás. Ponúka nám postupne šťastie, slobodu, zážitky a tak si nás pretvára na svoj obraz. V konečnom dôsledku nás vedie k hriechu. Postupne nás „zohrieva" a my si užívame príjemnejšie a príjemnejšie „teploty".

Deje sa to dlho a pomaly takým spôsobom, že keď si to všimneme, je už neskoro. Už nemáme silu s tým niečo robiť. Už nemáme silu vyliezť z tohto „hrnca" a zanedlho voda zovrie. V tej chvíli len málokto dokáže nájsť silu vyliezť z tejto „horúcej šlamastiky".

Tento obraz dobre poukazuje na to,
že sa radi nechávame „variť" negatívnymi vplyvmi
dnešnej doby bez toho, aby sme si to všimli.

Doba, keď žil Titus Zeman, vytvárala v mnohých pochybnosti, nejasnosť a nevedeli ako majú reagovať na nástup komunistov. Don Titusovi sa podarilo v jeho dobe odlíšiť dobro od zla. Najmä sa postavil proti potláčaniu viery/kresťanstva, ktoré komunisti robili.

Dnes je doba ešte komplikovanejšia, s množstvom rozličných názorov. Mohli by sme povedať, že dnes je všetko relatívne.

Titus vedel spoznať, kto je nepriateľ a o čo mu ide. Stál na strane pravdy a dobra. Aj dnes je viera vytláčaná z verejného života, ale deje sa to oveľa skrytejšou formou. Náš problém je, že si to nemusíme všimnúť a uvedomiť, ako nás chce nepriateľ zlákať a „uvariť".

V ČOM NÁM TEDA MÔŽE BYŤ TITUS ZEMAN PRÍKLADOM?

Počas nasledujúcich piatich stretiek sa pokúsime pochopiť kontext života a rozhodnutí Titusa Zemana a vyzdvihnúť základné posolstvá pre dnešnú dobu.

POZNÁMKA

– chceme predstaviť Titusa Zemana nie ako osamelého hrdinu, ale ako súčasť „strapca" spoločenstva Cirkvi, vo vzťahoch so súčasníkmi

– jednotlivé návrhy možno rozpracovať v prípade potreby aj na dlhší časový úsek, viac stretiek, alebo vyučovacích hodín

– posielajte nám, prosím, priebežne spätnú väzbu a námety na zlepšenia na mailovú adresu info@tituszeman.sk

STRUČNÝ ŽIVOTOPIS BL. TITUSA ZEMANA

31.8.1950
prvý raz ilegálne odviedol klerikov do Turína

23.10.1950
druhý raz ilegálne odviedol klerikov, bohoslovcov a kňazov do Turína

9.4.1951
pokus o ilegálny prechod cez hranicu nevyšiel, zatkli ho, vypočúvali, mučili, väznili

22.2.1952
bol odsúdený v Bratislave na 25 rokov ťažkého väzenia (Ilava, Mírov, Jáchymov, Leopoldov a Valdice)

10.3.1964
podmienečne prepustený na slobodu

1968
dostal súhlas verejne vykonávať kňazskú službu

8.1.1969
zomrel v Bratislave

11.1.1969
bol pochovaný v Bratislave – Vajnoroch

Titus Zeman sa narodil 4. januára 1915. Bol najstarší z desiatich detí.

Nikomu sa nepodarilo odradiť ho od myšlienky na **reholné povolanie**. Na požiadanie rodičov, pretože boli chudobní, ho don Bokor odrádzal, že je ešte malý a v kláštore saleziánov bude bez mamičky a nebude môcť plakať, keď mu bude za ňou smutno.

Od malého Titusa dostal odpoveď: *„Prečo hovoríte, že tu nebudem mať mamičku? Áno, svoju pozemskú mamu tu nebudem mať, ale bude tu so mnou Panna Mária Pomocnica, ktorej som sľúbil, že keď vyzdraviem, prídem za ňou. Tá ma bude opatrovať a ochraňovať. Ja sa nerozplačem, lebo tu budem mať svoju nebeskú mamičku."*

Vtedy don Bokor kapituloval a povedal: *„ S tým chlapcom sa nedá rozprávať. Nedá sa odhovoriť, ten chlapec je povolaný! Je to Božia vôľa, proti ktorej nemá zmysel bojovať!"*

Teológiu začal študovať v roku 1937 v Ríme na Gregoriánskej univerzite. V štúdiu pokračoval v Chieri pri Turíne v Inštitúte teológie. Počas školského roku a prázdnin pomáhal ako asistent v oratóriu.

Titusova túžba byť kňazom sa naplnila v Turíne 23. júna 1940. Primície mal v rodných Vajnoroch 4. augusta 1940.
Začal pôsobiť v saleziánskom oratóriu v Bratislave na Miletičovej ulici.

Inšpektor saleziánov **don Jozef Bokor** ho presvedčil, aby išiel študovať na Prírodovedeckú fakultu chémiu a prírodopis, aby mohol tieto predmety učiť na biskupskom gymnázium v Trnave.

Na Titusa Zemana veľmi doľahli udalosti barbarskej noci z 13. na 14. apríla 1950. Vtedy bol na fare v **Šenkviciach**.

Trápilo ho pomyslenie, čo je so spolubratmi a rozmýšľal, ako by im pomohol. Začal sa zaoberať myšlienkou ilegálne odviesť mladých spolubratov a bohoslovcov do Turína. Navštívil **dona Františka Revesa** na fare v Brodskom a povedal mu, čo zamýšľa. Spolu sa išli pozrieť až k rieke Morave na miesta, kde začínalo hraničné pásmo a kde by mohli byť brody. Keďže nemali nijaké skúsenosti z ilegálnych prechodov hraníc, dohodli sa, že budú hľadať prevádzačov.

V lete 2. júla 1950 navštívil dona Titusa v Šenkviciach **don Ernest Macák** (2 a pol mesiaca od barbarskej noci!) a navrhol mu, aby odvádzal nedoštudovaných bohoslovcov a mladých spolubratov do zahraničia. Keď mu povedal, že ho napojí na jedného prevádzača, don Titus hneď súhlasil. Spolu odcestovali do Borského Svätého Mikuláša, kde dohodli stretnutie dona Titusa s prevádzačom **Jozefom Mackom**.

Z Talianska sa don Titus vrátil do saleziánskeho ústavu v Linzi a zistil, že Jozefa Maceka a Františka Totku zaistila rakúska polícia.

Dona Titusa neopúšťala myšlienka previesť ďalšiu skupinu do Talianska. Keď ani v marci 1951 nebol Jozef Macek ešte na slobode, dohodli sa s Františkom Totkom, že ďalšiu výpravu zorganizujú **sami**. František Totka nebol taký skúsený prevádzač ako Jozef Macek, navyše bol neplavec.

Dňa 7. apríla 1951 sa v Šaštíne zišli. V noci bola búrka a terén, ktorým išli, bol rozbahnený. Starší kňazi nevládali sťaženým terénom postupovať potrebným tempom a zaostali. K rieke Morave prišli 9. apríla s viac ako trojhodinovým meškaním a zistili, že je stále rozvodnená. Navyše v skupine chýbali štyria alebo piati utekajúci.

V celej skupine **vznikol chaos napriek ubezpečeniam** dona Titusa, že uvažovaný spôsob prechodu cez rieku je bezpečný. Niektorí kňazi, najmä neplavci, to fyzicky a psychicky nezvládli.

Báli sa. Bolo už nadránom a nebola záruka, že sa všetci preplavia na druhú stranu za tmy. Don Titus nástojil: *„Za každú cenu sa treba pokúsiť prejsť, aj keď to niekto z nás odnesie prechladnutím alebo zápalom pľúc."*

Nakoniec sa **rozhodli, že sa vrátia.** Skupina sa postupne rozpadla. Po rozchode ich spozorovali pohraničníci a postupne za pomoci armády a polície chytili 16 z 22 členov skupiny.

„Keď ma chytili, nastala pre mňa Krížová cesta. Najťažšie chvíle po fyzickej a psychickej stránke som prežíval vo vyšetrovacej väzbe. Trvala v podstate dva roky. Pod oknom cely som mal popravisko. Denne ta privádzali ľudí. Počúval som strašné až neľudské výkriky a náreky – ešte aj tam ich mučili. Žil som v neustálom strachu, že v ktoromkoľvek okamihu sa otvoria dvere na mojej cele a vyvedú ma na popravisko. Pozri na mňa, aj z toho som takto ošedivel.

Keď sa mám v mysli vrátiť k nepredstaviteľnému mučeniu pri vyšetrovaní, poviem ti úprimne, že sa ma zmocňuje strašná hrôza. Používali neľudské metódy bitia a trýznenia najvyššieho stupňa. Opakovane napríklad pri vypočúvaní prinášali vedro plné výkalov zo žumpy, ponorili mi doň hlavu a držali, kým som sa začal dusiť. Obrovské kopance do celého tela, silné údery s nejakým predmetom, zauchá. Po jednom takomto údere som ohluchol."

Obžaloba sa opierala o vymyslené udalosti vo vynútených priznaniach obžalovaných z vyšetrovacej väzby, pričom prokurátor sústavne útočil na Vatikán, Cirkev a veriacich. Don Titus bol v obžalobe opísaný ako zarytý nepriateľ štátu, špión v službách Vatikánskej spravodajskej služby a CIC, ako vlastizradca, ktorý ilegálne odvádzal z republiky ďalších nepriateľov štátu. Prokurátor žiadal pre dona Titusa absolútny trest – trest smrti.

Obhajoba dona Titusa:

„Vo svojom svedomí sa necítim vinný. Všetko, čo sa mi kladie za vinu, robil som z lásky k Cirkvi a osobitne z lásky k Saleziánskej spoločnosti, ktorej ďakujem za všetko, čím som.

Cítil som povinnosť prevádzať "na západ" kňazov, ktorým tu bolo znemožnené kňazské pôsobenie. Za zvláštne poslanie som pokladal pomáhať saleziánskym bohoslovcom a mladým spolubratom odísť študovať do Turína a dokončiť bohoslovecké štúdiá, keď tu po zatvorení rehoľných domov sa nemohli stať kňazmi, čo bolo ich vrúcnou túžbou. Svedomie mi nič nevyčíta. Som spokojný."

Ráno 22. februára predseda súdneho senátu **Pavol Korbuly** prečítať **rozsudok**:

„V mene republiky sa odsudzujú: Titus Zeman. Súd z príčin jemu známych odhliada od absolútneho trestu a odsudzuje sa na 25 rokov trestu odňatia slobody."

V **posudku** vypracovanom 21. marca 1956 v Jáchymove na dona Titusa sa píše:

„... Jeho postoj k práci bol veľmi dobrý a z tejto stránky bolo na neho spoľahnutie. Pracoval v kolektíve, ktorý sa radil na tunajšom NPT medzi najlepšie. Jeho pracovné výkony boli vždy vysoko nad 100 %!

Jeho postoj k dnešnému ľudovodemokratickému zriadeniu je však úplne záporný a nijako to netají. Uložený trest pokladá za nespravodlivý a neúmerne vysoký. Dennú tlač odoberá a číta, no nečerpá z nej na svoju prevýchovu..."

Po uplynutí polovice trestu požiadal don Titus o podmienečné prepustenie na slobodu. **Takmer po trinástich rokoch väzenia** 10. marca 1964 dona Titusa s podlomeným zdravým podmienečne prepustili na skúšobnú dobu 7 rokov.

Don Titus dostal povolenie slúžiť svätú omšu pri **bočnom oltári v kostole vo Vajnoroch v civilných šatách** bez prítomnosti veriacich. Denne po návrate z práce a v nedeľu pred desiatou išiel do kostola a sám v tichosti slúžil svätú omšu pri oltári Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.

Po niekoľkých mesiacoch dostal **súhlas spovedať.** Veľakrát od nedočkavosti ani neraňajkoval a utekal do spovednice, aby nikto nemusel na neho čakať.

„Ja musím čakať na hriešnika a nie hriešnik na mňa."

Neopísateľnú radosť mal, keď začiatkom roku 1968 dostal **súhlas slúžiť svätú omšu verejne a vykonávať kňazskú službu.**

Navečer 7. januára 1969 pocítil don Titus **srdcovú nevoľnosť**, na druhý deň večer 8. januára jeho šľachetné a obetavé srdce dotĺklo.

SLOVNÍK KOMUNIZMU

vysvetlenie slov pre prácu so stretkami o Titusovi Zemanovi

IDEOLÓGIA

Súbor názorov, myšlienok a teórií, ktorými sa zdôvodňuje určité usporiadanie spoločnosti a politické konanie. V časoch dona Titusa prijalo Československo socialistickú ideológiu a snažilo sa ju do človeka vštepovať od narodenia.
Ak s ňou niekto nesúhlasil, bol postihovaný a trestaný.

SOCIALIZMUS

Politická a ekonomická teória, ktorá vyrovnáva rozdiely medzi bohatými a chudobnými tým, že mení pravidlá pre súkromné vlastníctvo. Bohatým berie (napr. cez vyššie dane) a chudobným pridáva. Tieto pravidlá obhajuje ako spravodlivejší spôsob rozdelenia bohatstva.
Z tejto teórie vznikli aj politické hnutia – napr. komunistické.

KOMUNIZMUS

Ideológia založená na myšlienkach K. Marxa, F. Engelsa a V. I. Lenina, ktorá bojovala proti kapitalizmu. Snažili sa poprieť právo na súkromné vlastníctvo a chceli všetkým ľuďom rozdeľovať majetok rovnako. Chceli vytvoriť spoločnosť, v ktorej by neboli rôzne triedy – chudobní a bohatí.

TOTALITA

Spôsob vlády v štáte, kde sa presadzuje len istý druh názorov, myšlienok (ideológie). Ich dodržiavanie sa presadzuje mocou a násilím.

ŠTB (ŠTÁTNA BEZPEČNOSŤ)

Tajná služba Ministerstva vnútra v Československej socialistickej republike.
Jej členovia chodili v civile a volali ich „eštébáci". Mali prepracovanú sieť informátorov, pomocou ktorých boli schopní sledovať správanie všetkých ľudí.

SZM (SOCIALISTICKÝ ZVÄZ MLÁDEŽE)

Organizácia pôsobiaca v Československej socialistickej republike medzi rokmi 1970 až 1989. Bola nástupníckou organizáciou Československého zväzu mládeže, ktorý pôsobil v časoch dona Titusa. Tvorili ju mladí od 15 rokov vyššie.
Jej súčasťou bola aj pionierska organizácia. Jej členovia sa nazývali zväzáci.
Patrila k nej aj Pionierska organizácia pre deti do 15 rokov.

PIONIERI

Komunisti vytvorili mládežnícku organizáciu, v ktorej by sa deti učili ich myšlienkam a pohľadu na svet. Všetky ostatné organizácie zakázali. Ich heslo, ktorým napodobňovali skauting, bolo: „Buď pripravený! Vždy pripravený!"
Byť členom tejto mládežníckej organizácie znamenalo mať väčšiu šancu v kariérnom postupe. Nosili červené šatky a odznaky. Pri vstupe do organizácie sa skladal pioniersky sľub.

PRVOMÁJOVÝ SPRIEVOD

Na prvého mája boli oslavy sviatku práce. Komunisti ich oslavovali organizovaním veľkých sprievodov. Tohto sprievodu sa ľudia museli povinne zúčastniť. Mávali vlajočkami a vykrikovali heslá typu: „So Sovietskym zväzom na večné časy a nikdy inak." Z tribún komunisti prehovárali k sprievodu.

SPARTAKIÁDA

Masové verejné vystúpenie cvičiacich ľudí. Odohrávali sa na Strahovskom štadióne v Prahe.

TUZEX (TUZEMSKÝ EXPORT)

Podnik zahraničného obchodu, ktorý mal v Československej socialistickej republike sieť predajní.Predával sa v nich hlavne zahraničný tovar „zo západu". Na nákup sa používali špeciálne „odberné poukazy Tuzexu, podniku zahraničného obchodu" (ľudovo nazývané bony). Ich oficiálny kurz bol 1:1 k československej korune. K bonom sa však dalo dostať len veľmi ťažko. Väčšina ľudí ich mohla získať iba na čiernom trhu v kurze až 1:5.

CÉČKA

Obľúbená hračka detí v Československej socialistickej republike v 80. rokoch. Najprv sa používali ako súčasti závesov do okien. Boli z plastu v tvare písmena C, veľké asi jeden centimeter, rôznych farieb. Dali sa spájať dokopy a tak sa vytvárali reťaze. Slúžili na hranie alebo ako okrasa. Hralo sa napr. na čiaru alebo o stenu. Hráči hádzali Céčka čo najbližšie k čiare na zemi. Ten, kto hodil najbližšie k čiare, vyhrával všetky vsadené céčka ostatných hráčov.

TOTALITA VČERA A DNES

1.stretko

CIEĽ

– pochopiť v akých druhoch neslobody sa pohyboval Titus Zeman

– uvedomiť si v akých neslobodách sa nachádzame dnes

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

„Človek silnej vôle, pevného zdravia, pokorného a diskrétneho charakteru, radostný, schopný vytvárať pevné vzťahy spolupráce a priateľstva. Don Titus Zeman je však predovšetkým salezián kňaz.

Tak keď v r. 1946 – po dráme Druhej svetovej vojny a ťažkých rokoch prechodu, ktoré nasledovali – komunistická moc, ktorá sa vo vlasti už zakoreňovala, žiada odstránenie krížov zo školských tried, Titus, ako profesor v Trnave, sa s niektorými inými postavia proti: doplatí na to prepustením, no z celého Slovenska mu prichádzajú blahoprajné listy a pohľadnice za to, že sa postavil na obranu Kristovho kríža. Rovnakou pripravenosťou sa vyznačil niekoľko rokov po tom – na Slovensku, stále viac kontrolovanom režimom, ktorým bola Cirkev tvrdo prenasledovaná, aj prostredníctvom núteného väznenia rehoľníkov v koncentračných konventoch, „vykonštruovaných" procesoch, ktoré zasahovali predovšetkým biskupov, a oddelenie mladých vo formácii od ich predstavených – Titus Zeman sa stane, spolu s ďalšími, medzi ktorých patrí don Ernest Macák, zodpovedným za odvážny skutok záchrany povolaní. Don Ernest zostal na Slovensku, aby pomáhal tým, ktorí tu zostanú, prijímal obnovovanie sľubov, animoval mladých a nedovolil, aby im bola ukradnutá nádej. Don Titus, koľkých sa len dalo, sprevádzal do Talianska, aby mohli dokončiť štúdiá teológie a byť vysvätení za kňazov, ktorí by boli pripravení vrátiť sa do vlasti, hneď ako by boli minimálne signály pádu komunistického režimu." [1]

[1] Z dokumentu Titus Zeman: od narodenia po proces o mučeníctve

AKTIVITA 1 – KOMUNIZMUS

– stáť v rade na mäso, cvičiť spartakiádu, zložiť pioniersky sľub[2], hrať Céčka: hádzanie Céčok o stenu alebo na čiaru (vyhráva, kto ho má najbližšie), vytváranie reťazí z Céčok, vyrábať vlajočky do prvomájového sprievodu...

Na plagát sa píšu spomienky na komunizmus. Môžu sa písať kladné aj záporné spomienky ako im o tom rozprávajú rodičia, príbuzní, známi...

DISKUSIA 1

– Akými pravidlami sa riadila doba totality za čias Titusa Zemana?
– Čo sa smelo a čo sa nesmelo?
– Prečo dnes na túto dobu spomínajú niektorí s nostalgiou?

Tu si môžete pomôcť brožúrou z edície Viera do vrecka:
F. Neupauer: Za komunizmu nám bolo lepšie, Vydavateľstvo Don Bosco, 2012

AKTIVITA 2 – APLIKÁCIA „SÚČASNÝ ŽIVOT"

SVET S PREDGENEROVANÝMI ODPOVEĎAMI

VYMÝŠĽANIE

Každý člen stretka dostane za úlohu vymyslieť si aplikáciu do mobilu podľa vlastnej predstavy. Fantázii sa medze nekladú.

PREDSTAVENIE APLIKÁCIÍ

Potom si každý vytvorí malý obchodný stánok so svojou aplikáciou. Môže tam byť reklama, popis aplikácie, cena, recenzie...

---

[2] **pionierský sľub:** *„Sľubujem pred svojimi druhmi, že budem pracovať, učiť sa a žiť podľa pionierskych zákonov, aby som bol dobrým občanom svojej milovanej vlasti Československej socialistickej republiky a svojím konaním chránil česť Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže."*

NACENENIE ANIMÁTORMI

Animátori potom finančne ocenia jednotlivé aplikácie podľa toho, ako sa im zdá, že sú prospešné pre súčasného človeka. Okrem toho dajú každému „mobil" (stačí papier), do ktorého si môžu zakúpiť cudzie aplikácie.

VEĽTRH APLIKÁCIÍ

Každý nakupuje aplikácie do svojho „mobilu" podľa ľubovôle, ako sa mu zdá, že by mu daná aplikácia bola prospešná v živote. Zapisuje si ich a aj ich použitie. Zároveň predáva svoju aplikáciu za cenu, ktorú si sám stanoví. (Animátori túto cenu môžu rozumne korigovať.)

Na záver každý predstaví aplikácie vo svojom mobile a povie, prečo si ich zakúpil.

DISKUSIA 2

– Ako nás ovplyvňujú aplikácie v mobile?
– Aplikácie sú niekym vopred vygenerované a sledujú istý spôsob správania. Aké máš s tým skúsenosti? (aplikácie na športovanie, na stravovanie, na sťahovanie videí, online hry...)

Aplikácie v mobile nás istým spôsobom ovplyvňujú, ale v reality show sa dajú princípy tejto doby dotiahnuť do extrémov.
Animátor môže uviesť príklad:

„Buďte O desať rokov mladší! Túžite po zmene, no sami sa jej tak trochu bojíte? Ak ste si na túto otázku odpovedali kladne, nová šou je tu práve pre vás. Máte nízke sebavedomie, pretože váš vzhľad nie je podľa vašich predstáv? Celkom nová šou – O 10 rokov mladší vám pomôže. Stačí sa iba prihlásiť.
Špičkoví odborníci z oblasti zdravého životného štýlu, fitnes, šikovní kaderníci a vizážisti z vás urobia celkom nových atraktívnych ľudí a vy budete mať konečne dôvod na úsmev. Šmahelovci vás budú celou premenou sprevádzať, tak neváhajte a poďte do toho!" [3]

[3] Viď archív Markíza

Predchádza tomu tzv. malý sociálny experiment. Pred a po úprave ich zatvoria do sklenenej „klietky“ v nákupnom centre. Okoloidúci ľudia sa k nim môžu vyjadrovať. Môžu hodnotiť ich vek, vzhľad, oblečenie...

Človek však vo vnútri nepočuje, čo o ňom ľudia hovoria. Vypočujú si to však neskôr spolu s moderátormi. Reakcia: slzy, pocit odsúdenia, poníženie...

Po premene fyzického vzhľadu sa to znova zopakuje. Porovná sa tak výsledok premeny.

Animátori môžu pred mladými zahrať malé divadielko – kedy jeden je v sklenenej klietke (za sklom, oknom) a druhý ho zvonku posudzuje.

– *Ako sa asi cíti človek v tejto sklenenej klietke?*
– *Ako by si sa cítil ty, keby sme ťa tu teraz zatvorili do sklenenej klietky?*
– *Prečo je to také nepríjemné?*
– *Aké kritériá používa na hodnotenie človeka? Čo smie a čo sa nesmie?*

Kedy si IN a kedy si LOSER? Napr.:
– *Tretie dieťa? Si normálna?*
– *Nesmieš mať celulitídu!*
– *Neoholené nohy? To je módne barbarstvo!*
– *Nemala si chlapa? Si v pohode?*

PRE ANIMÁTORA

Totalita Titusa Zemana naberala postoj „toto musíš a toto nesmieš“.

Napr. *najprv vyštuduj a potom budeš pracovať.*
Najprv promócia, potom svadba.
Musíš budovať a brániť socialistickú vlasť.

Dnes ti životný štýl diktujú módy, právne normy, veda,...

PRÍBEH

Prof. Šmálik, katolícky kňaz

„Väznili ma na siedmych miestach (Bratislava, Praha – Ruzyň, Bratislava, Mirov, Jachymov, Leopoldov, Valdice). Väzenia by som charakterizoval takto: Strašne zlé, veľmi zlé, zlé, nedobré, nebezpečné, neznesiteľné, neľudské. Režim bol mimoriadne prísny. V cele musel väzeň chodiť, alebo ak sedel musel niečo robiť, aby bolo vidno, že nespí. „Očkom" sa dozorca díval na väzňa každé dve minúty. Na toho strážnika dohliadal zasa iný strážnik, či sa díva, ako je predpísané.

Bol tam veľký hlad. Na ráno nízka dávka chleba s nejakou teplou tekutinou, ktorá mala byť kávou. Na obed polievka, v ktorej nebolo ničoho a na viečku trochu nejakého jedla. Občas kúsok mäsa.

V noci medzi dvadsiatou druhou až piatou hodinou počas spánku musel mať väzeň ruky na dekách, aby mu ich bolo vidno. Keď som si dal ruky za tylo, strážnik ma zobudil. Musel som deku poskladať a tak istý čas spať bez deky.

Vyšetrovanie bolo prísne, niekedy nočné. Písali zápisnice. Referent ich skladal a potom žiadal podpisovať. Keď väzeň odopieral, vyhrážal sa a bil väzňa. Pri vyšetrovaní nebol najhoršie ani hlad, ani bitka, ale obava, či neprezradíš priateľa a či sa nejako neprerieknеš. Lebo v takom prípade dotyčného hneď zatvorili a trápili. Toto bolo najhoršie utrpenie." [4]

[4] http://mojpribeh.sk/pribeh/stefan-smalik-kristov-svedok-a-zverstva-komunizm/

Z PÍSMA

Mt 5, 1-16

„Keď Ježiš videl veľké zástupy, vystúpil na vrch. A keď sa posadil, pristúpili k nemu jeho učeníci. Otvoril ústa a učil ich:

‚Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení. Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme. Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení. Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo. Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi. Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť; radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami. Vy ste soľ zeme. Ak soľ stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodiť von, aby ju ľudia pošliapali. Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.' "

Prečo Pán Ježiš nazýva šťastnými tých, ktorých prenasledujú pre spravodlivosť?

Čo si myslíš o nasledujúcom výroku?
„Láska je najslobodnejšia zo všetkého, čo existuje.“ (Edit Stein)

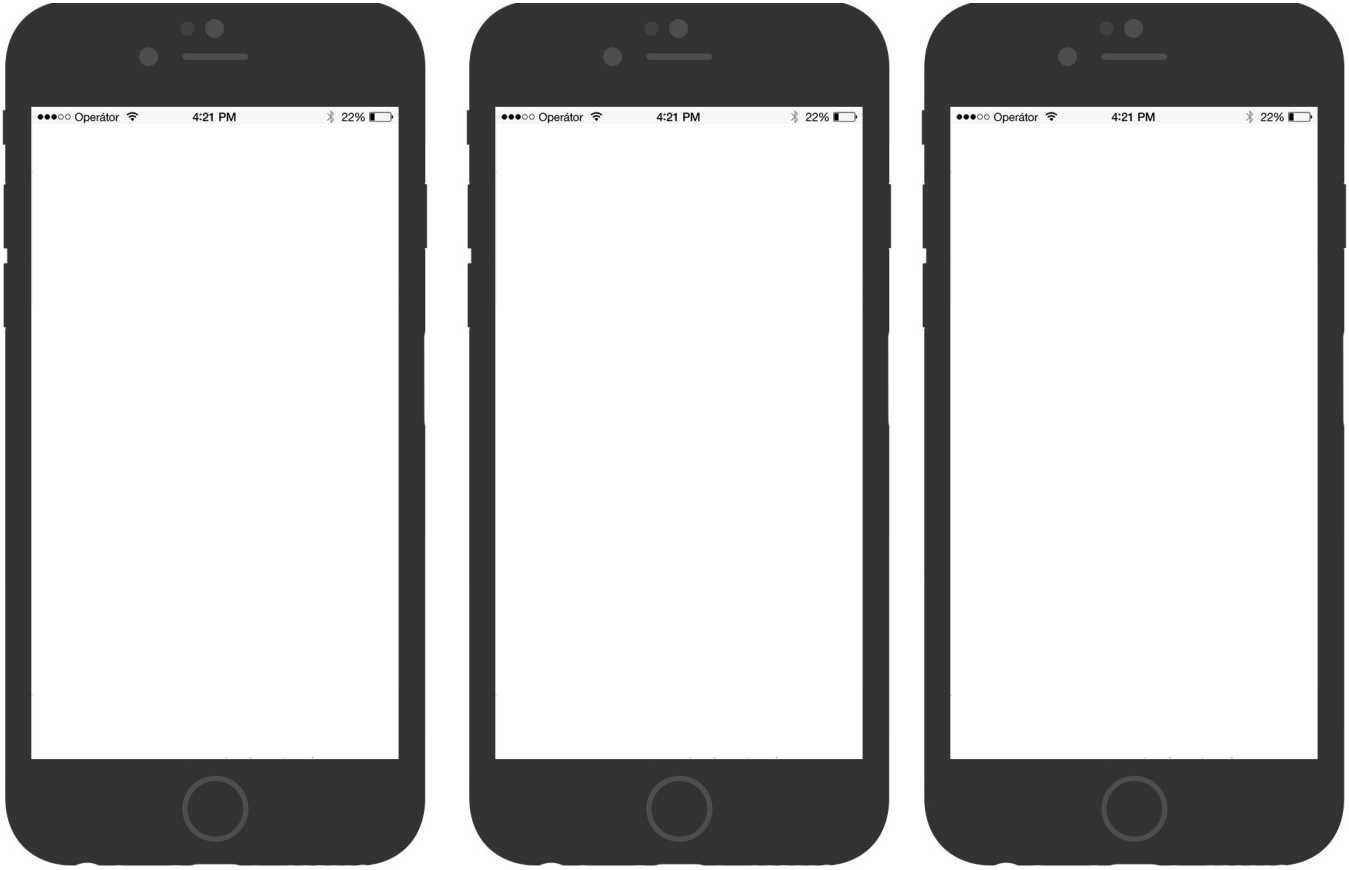
●●●○○ Operátor
4:21 PM
22%
●●●○○ Operátor
4:21 PM
22%
●●●○○ Operátor
4:21 PM
22%

PO-VOLANIE: APLIKÁCIA LIKE

2. stretko

CIEĽ

Začať počúvať vnútorný hlas – Boží hlas v našom srdci. Dať LIKE tomuto hlasu v nás. Vedieť ho odlíšiť od iných hlasov, ktoré sú pokušením.

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Keď sa Titus vracal z Turína na Slovensko, zdržal sa v Linzi. Chcel ešte uskutočniť jednu výpravu cez hranice. Cestu musel trikrát odložiť kvôli organizačným záležitostiam. Titus strácal istotu, lebo prechod sa stále odďaľoval. Zapochyboval a napísal list:

„Už trikrát sa vec oddialila. Nie je to napomenutie zhora, aby som sa na to už viac nedával? Aby som sa síce staral o to, ako im (mladým spolubratom saleziánom) pomôcť, ale aby som to nerobil osobne? Priznám sa Ti, predtým som skoro nepoznal obavu, bol som si istý o pomoci Božej, ale teraz prichádza mi akási myšlienka pokušenia: čo keby Ťa dostali tam do rúk, budeš sa môcť dožadovať ochrany Božej? Veď trikrát zmenený plán, trojaké napomenutie Ti nestačilo, chcel si zo seba robiť vraj len toho hrdinu, ako Ti bolo aj povedané, a nemyslel si, že Boh má svoje plány a nepotrebuje k ich uskutočňovaniu Teba, má dosť ľudí na to, ktorí si tú milosť skôr zaslúžia. Nevyhováram sa, ani sa nevzdávam, ale iba otvorene a úprimne píšem, aby si poznal aj môj duševný psychologický stav, ktorý sa veru mení so stálym menením programu. Chcem síce tomuto odolávať, ale dokedy to vydržím, to neviem. Dúfam však v pomoc Božiu a v ochranu Don Bosca …“

AKTIVITA

Prvá podmienka ako počúvať Boží hlas je nemať zapratané srdce „smeťami". Okolo nás je veľa hlasov, ktoré sa nás snažia viesť. S pomocou duchovného sprievodcu treba postupne rozlišovať, ktorý hlas je od Boha a ktorý je pokušením.

Na stretnutie priprav miestnosť plnú rôznych odpadkov. Medzi odpadkami sú nápisy s výrokmi (pozri ďalej). Nechaj mladým čas, nech si dobre poprezerajú miestnosť. Potom všetkým zaviaž oči. Oboznám ich s ich úlohou. Vysvetli im, že majú so zaviazanými očami urobiť v miestnosti poriadok, pričom odpadky musia vložiť do pripravených igelitových vriec alebo do odpadkových košov. Zdôrazni im, že musia dávať pozor na nápisy, ktoré majú zostať v strede miestnosti, nesmú ich vyhodiť do koša. Sleduj ako im ide upratovanie, prípadne ich usmerňuj. Keď sú všetky odpadky v koši alebo v igelitovom vreci, môžeš im dať pokyn, aby si dali šatky dole a prečítali jednotlivé výroky z nápisov, ktoré ostali v strede miestnosti.

Každému účastníkovi dáš po 5 nastrihaných LIKE-ov a DISLIKE-ov (pozri prílohu v samostatnom súbore). Usmerníš ich, aby v tichosti položili tieto kartičky k výrokom, s ktorými zvlášť súhlasia (páčia sa im), resp. nesúhlasia (nepáčia sa im). Vysvetlíš im, že niektoré nápisy sú určené trendmi súčasnej doby, ďalšie sú inšpirované Duchom evanjelia. Samozrejme, niektoré výroky môžu byť na diskusiu.

VÝROKY PREVAŽNE INŠPIROVANÉ DNEŠNOU KULTÚROU VÝKONU A KONZUMU:

Plň si v živote iba svoje sny.
Nič nerob a zarob.
Buď vždy za každých okolností úspešný a šťastný.
Môj mobil, auto a dovolenky sú znakom môjho spoločenského statusu.
Keď ju miluješ, nie je čo riešiť.
Iba ty sám si sebe pánom.
Vymeň starú za novú.
Toto musíš mať.
Sebavedomie na vysokých podpätkoch.

VÝROKY PREVAŽNE INŠPIROVANÉ DUCHOM EVANJELIA:

V rozhodovaní je najväčší hriech NETRPEZLIVOSŤ.
Pokoj nájdeš vtedy, keď už nič neočakávaš od seba.
Ticho najsilnejšie kričí.
Čím viac sa nejaká myšlienka opakuje, tým viac mi prináša pokoj.
Správne rozhodnutia sú spojené aj s utrpením.
Mať väčší strach o druhých ako o seba samého.
Ten, kto hovorí pravdu, má rozžiarenú tvár.
Miluj a rob, čo chceš.

Postupne čítajte jednotlivé výroky a nechaj mladých povedať, prečo dali danému výroku LIKE alebo DISLIKE. Je dobre nechať následne skupinu vytriediť výroky podľa toho, či ich pokladajú skôr za inšpirované Duchom evanjelia alebo dnešnou dobou.

DISKUSIA

– Podľa čoho som sa rozhodoval dať výroku LIKE alebo DISLIKE?

– Na ktoré moje rozhodnutia mi moji spolužiaci/blízki/ /kolegovia dávajú LIKE (napr. študujem, brigádujem, chodím s dievčaťom/chlapcom)?

– Na ktoré rozhodnutia mi moji spolužiaci/blízki/kolegovia dávajú DISLIKE (napr. mám svoje zásady, modlím sa)?

Je dobré, ak máš pre inšpiráciu pripravenú svoju vlastnú skúsenosť ako si sa rozhodoval a išiel za niečím, čo sa postupne ukázalo ako zlá voľba (alebo naopak nešiel si za niečím, čo sa ukázalo ako dobré).

Navrhni účastníkom, že sa môžu s podobnou skúsenosťou zo svojho života podeliť s ostatnými. Takéto príhody bývajú niekedy úsmevné, inokedy poučné... Citlivo usmerňuj diskusiu, aby sa neodklonili od témy, ako vo svojom živote počúvali a rozlišovali Boží hlas od pokušení. Je veľmi dobré, ak sa každý účastník podelí o skúsenosť.

PRE ANIMÁTORA

Pozn.: Nezabudni si robiť fotodokumentáciu jednotlivých stretiek, zbieraj artefakty a na konci prípravy na blahorečenie môžeš spraviť prezentáciu so svojimi osobnými komentármi, aby účastníci videli cestu, ktorú spoločne prešli. Ak sa nedohodnete inak, ubezpeč všetkých, že fotografie nebudeš bez ich súhlasu zverejňovať mimo stretka. Ak by boli ochotní, budeme radi, keď pošlete nejaké fotky aj nám.

Boh nie je proti mojim najhlbším ašpiráciám, nemusím robiť tajné ťahy, aby som dosiahol to, po čom túžim. Dôležité je prekonať strach z rozhodnutia a z toho, že nebudem šťastný. Mnohí dnes neriešia svoj život ako povolanie, ale jediné čo ich zaujíma je, aby si dosť zarobili – boli úspešní a aby sa dobre cítili.

Titus Zeman prežíval svoj život ako povolanie. Predral sa za svojím srdcom – za hlasom, ktorý bol hlboko v jeho srdci. A po celý život sa snažil rozlišovať tento hlas v sebe od hlasu pokušenia, ktorý prichádzal od diabla.

Titus Zeman išiel za povolaním rehoľníka, ktoré dnes nie je veľmi atraktívne. Nemal ženu, vlastné auto, nemohol si robiť, čo chcel... Dnes nebude mať asi toľko LIKE-ov ako nejaké vtipné video na facebooku. NespĺňaI náš štandard na LIKE.

Hrdinstvo - mučeníctvo dnešnej doby je vystaviť sa tomu, že mi ľudia budú dávať DISLIKE na náročné hodnoty, pre ktoré sa rozhodnem. Dnes by sme chceli mať všetko v AKCII – so zľavou (na tovar, hodnoty). Mať najväčší úžitok za najnižšiu cenu. Nič nerobiť a zarobiť. To je MADE IN DNEŠNÁ DOBA. Potom je kvalita skutočne veľmi slabá.

Boží hlas je tichý, pokorný, ale aj náročný. Nehovorí ti, že niečo musíš. Ale postupne ťa lanami lásky priťahuje k sebe.

Naopak – hlas pokušenia naháňa strach pred dobrom: často sa sám seba pýtam, či som normálny – som v „poho"? Núti ma utekať od problémov a neriešiť ich (ak nespravím skúšku, hneď rozmýšľam ako zmeniť školu; ak sa pohádam s kamarátom na internátnej izbe, už menim izbu). Alebo ma núti k nadľudským výkonom, len aby som si niečo dokázal.

Prepínam svoje sily. Som extrémne vnímavý na to, čo si pomyslia druhí o mne a čo odo mňa očakávajú.

Dnes rozlišovanie Božieho hlasu v nás vyžaduje niekoho – priateľku alebo priateľa môjho srdca, ktorý je múdrym sprievodcom. Mal by to byť jeden človek, ktorého si starostlivo vyberiem. Neriešiť s piatimi ľuďmi svoje problémy a to dovtedy, kým nenájdem niekoho, kto mi povie to, čo chcem počuť ja a čo mi vyhovuje.

Niekedy v živote dochádza ku zmätku alebo pochybnostiam aj keď sa jedná o dobrú vec. Často aj najväčší svätci prichádzali do vnútorného rozporu ako pokračovať. Potrebovali a chceli počuť Boží hlas, chceli úprimne rozlíšiť čo je Božia vôľa. Ani Titus Zeman to nemal jasné a ľahké, ale bol čestný v hľadaní a napriek pochybnostiam sa snažil čo najúprimnejšie rozhodnúť a zobrať zodpovednosť za svoje skutky. Keď úprimne rozlišuješ, Boh to vie využiť na dobré. Omyl nie je katastrofa. Je to niečo, s čím sa ráta, čo posúva vpred.

Z PÍSMA

Lk 15,11-24

A pokračoval: Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: „Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí.“ A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť. I túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával. Vstúpil teda do seba a povedal si: „Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.“ I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: „Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojim synom.“ Ale otec povedal svojim sluhom: „Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Priveďte vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“ A začali hodovať.

- Čo asi predchádzalo momentu, kedy mladší syn žiada Otca už počas jeho života o dedičstvo? Čo mu chýbalo?
- Aké skúsenosti ho priviedli na myšlienku vrátiť sa do domu Otca?
- Čo mu chýbalo vtedy, keď sa ocitol pri sviniach?
- S akou perspektívou ho Otec prijal a aké východisko mu ponúkol do ďalšieho života?
- Čo viedlo Otca k tomu, že práve takto reagoval na svojho syna?

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

NUTRIČNÁ TABUĽKA ŽIVOTA

Keď chce vysokoškolák čím skôr spraviť skúšky, ide na predtermín. Čím skôr spraví skúšky, tým skôr bude mať prázdniny. Ale reálny život sa nedá odbaviť predtermínom. Život žijem teraz. Nedá sa urýchliť ani nahradiť.

Často sa stáva, že kvôli tomu, aby bol výrobok lacný, používajú sa rôzne náhrady alebo zriedenia. Vzniká taký *fake* výrobok. Potom nejeme potraviny a nepijeme nápoje v ich skutočnej „hodnote" a kvalite.

Ak sa takto správame aj v živote, nikdy nežijeme skutočný život. Nejdeme do hĺbky, ale zostávame na povrchu. Necítime skutočnú „chuť" života.

Úlohou do budúceho stretnutia je vytvoriť si svoju „nutričnú tabuľku života". Predlož mladým podnety na zamyslenie:

Predstav si, že aj tvoj život má nejaké „nutričné hodnoty".

- Čo by v ňom nemalo chýbať?
- Čo sú pre Teba bielkoviny? A čo iba zbytočné kalórie navyše?
- V akom poradí ich máš usporiadané?
- Čo by malo byť na prvom mieste? A čo je naozaj v Tvojom živote na prvom mieste?
- Aké hodnoty by si nikdy nechcel riediť?
- V tejto tabuľke sú najdôležitejšie veci na prvom mieste. Aké sú to?

Pokušením dnešnej doby je dávať LIKE príliš rozriedeným veciam.

Na meditáciu účastníkom odporuč prečítať úryvok z Jánovho evanjelia o svadbe v Káne Galilejskej (Jn 2,1-11). Hostia na svadbe boli zvyknutí, že keď svadba pokročila, dávalo sa menej kvalitné víno. Ale Ježiš vie aj z vody spraviť dobré víno. A tak majú kvalitné víno, aj keď si hostia upili...

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretkom a poskytneš nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušínová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

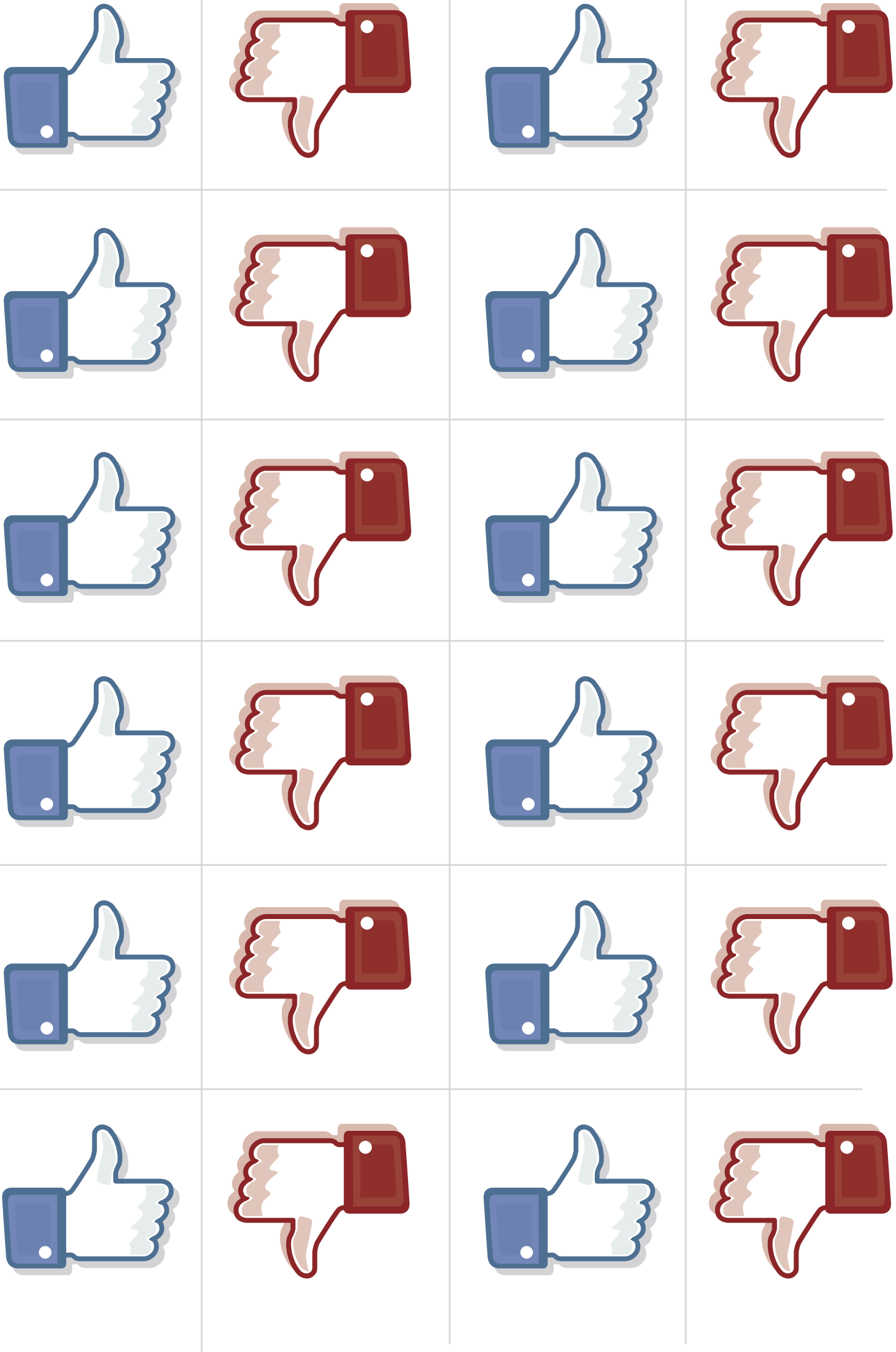

Plň si v živote iba svoje sny.

Nič nerob a zarob.

Buď vždy
za každých okolností
úspešný a šťastný.

Môj mobil, auto
a dovolenky sú znakom
môjho spoločenského
statusu.

Keď ju miluješ,
nie je čo riešiť.

IBA TY SÁM
SI SEBE PÁNOM.

VYMEŇ STARÚ
ZA NOVÚ.

TOTO
MUSÍŠ MAŤ.

Sebavedomie na vysokých podpätkoch.

V ROZHODOVANÍ JE NAJVÄČŠÍ HRIECH NETRPEZLIVOSŤ.

Pokoj nájdeš
vtedy, keď už nič
neočakávaš od seba.

TICHO
NAJSILNEJŠIE
KRIČÍ.

Správne
rozhodnutia
sú spojené aj
s utrpením.

Mať väčší strach
o druhých ako
o seba samého.

TEN, KTO
HOVORÍ PRAVDU,
MÁ ROZŽIARENÚ
TVÁR.

Miluj a rob,
čo chceš.

Čím viac sa nejaká myšlienka opakuje, tým viac mi prináša pokoj.

PRI ŽENE: APLIKÁCIA ŽIVOT V ISTOTE[1] ALEBO ŽIVOT S VÝHODAMI[2]

3. stretko

CIEĽ

Uvedomiť si úlohu úprimnosti (autentickosti) vo vzťahu. Ako vyzerá a aké dôsledky má, keď pristupujem k partnerovi/partnerke vypočítavo a naopak, keď pristupujem nezištne. Objaviť skúsenosť vzťahu dona Titusa Zemana s Pannou Máriou.

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Don Titus Zeman mával v detstve časté zdravotné problémy. Keď mal desať rokov **náhle sa uzdravil**. Stalo sa tak na príhovor Panny Márie, ktorú ľudia na Slovensku osobitne uctievajú ako „Sedembolestnú Pannu Máriu“. Teda ako mamu, ktorá v živote dobre poznala, čo znamená trpieť a pre niekoho sa obetovať. V ten deň jej Titus v tajnosti svojho srdca prisľúbil, že *„bude navždy jej synom“*. Rozhodol sa, že sa jej **zasvätí**. Do národnej svätyne v Šaštíne len krátko predtým prišli synovia dona Bosca. Šaštínska bazilika bola zasvätená práve jej. Titus sa vtedy rozhodol stať sa saleziánom kňazom.

Don Titus Zeman vo väzení úzko spájal svoje utrpenia s pomocou Panny Márie. Vytvoril si ruženec, ktorý mal 58 zrniečok. Vyrobil ich z chleba a každé zrnko znázorňovalo jedno vypočúvanie a mučenie.

[1] Myslíme tu na istotu, ktorá sa zakladá na úprimnosti, opravdivosti a dôvere.
[2] Myslíme tu na výhody, ktoré sa dajú kúpiť, prípadne sú založené len na jednostrannom uspokojovaní vlastných potrieb.

AKTIVITA

Na zemi je vytvorený štvorec z deviatich políčok (3x3). V každom políčku je papier formátu A4 s jedným nápisom, ktorý vyjadruje nejakú emóciu alebo postoj: **hnev, smútok, radosť, dobrota, ľútosť, nadšenie, znudenosť, drzosť, jemnosť** (pozri prílohu).

Požiadaj o dobrovoľníka a dobrovoľníčku alebo priamo vyber dvojicu „hercov" – chlapca a dievča. Môžu sa postaviť na hociktoré políčko (každý na iné). Na tvoj signál (triangel, píšťalka, zvonček) musia herci vždy prestúpiť na iný papier podľa vlastného výberu. Môže to však byť len papier susediaci s ich pôvodnou pozíciou v hociktorom smere.

Úlohou dvojice je rozohrať rozhovor podľa témy, ktorú im zadáš. Každý však musí pri tom vyjadrovať tú emóciu, na ktorej práve stojí. Je to akoby hrali scénku v štýle známej relácie *Partička*.

Ak má niekto nápad, ako by mohol rozhovor pokračovať, môže kedykoľvek zakričať „Stop!", herci „zamrznú" a on jedného z nich vymení a pokračuje v danej role.

Keď vidíš, že sa téma „vyčerpáva" (je to nezáživné, dvojica nevie ako ďalej), daj opäť signál a herci prestúpia na ďalšie políčka. Môžeš im zadať novú tému, alebo ich nechaj pokračovať v pôvodnej s novými emóciami. Pokiaľ dlhšie zostáva v hre jedna dvojica a nikto z divákov ich nestrieda, vyzvi pri zmene témy na výmenu herca alebo herečky, prípadne vymeň celú dvojicu, aby sa prestriedali viacerí mladí.

TÉMY MÔŽU BYŤ NASLEDOVNÉ:

Chlapec pozýva dievča na rande. Ona sa s ním len zahráva.

Manžel sa vracia domov z roboty a klame, že bol dlho v práci. V skutočnosti bol s chlapmi na pive. Manželka ho očakáva priamo vo dverách.

Susedov pes sa vyšpinil na susedkin špeciálne udržiavaný trávnik. Susedka sa prišla k susedovi sťažovať. Sused sa jej však už dlhšie tajne páči.

Chlapec sa snaží zbaliť nové dievča vo fitku zvýrazňujúc svoju postavu. Plaché a neisté dievča je presvedčené o tom, že vzťah s takýmto krasoňom by bol nudný.

Párik sa vracia zo školy. Chlapec jej všemožne vyjadruje: „Si nevýslovne krásna." Dievča reaguje v zmysle: „Toto mi ešte nijaký chalan nepovedal."

Témy zachytávajú stretnutie dievčaťa s chlapcom v rôznych situáciách. Niektoré sú také, že dvojica svojím nastavením a očakávaniami navzájom „ladí", iné sú konfliktné. Navyše emócia, ktorú budú herci vkladať do dialógu, môže korešpondovať alebo aj odporovať ich skutočnému nastaveniu a cíteniu v prehrávanej role.

DISKUSIA

Najprv krátko zreflektuj so skupinou aktivitu:

– Aké bolo hranie rol? Ako ste sa cítili?
– Ktorá kombinácia rola + emócia ti sedela? Prečo?
– Ktorá kombinácia ti prekážala? Prečo?

V druhej časti diskusie môžeš sústrediť pozornosť na otázku úprimnosti vo vzťahu. Ak ti to pomôže, použi nasledujúce výroky (môžeš ich mať napr. samostatne vytlačené a rozdať ich mladým):

„Tento vzťah neberiem veľmi vážne: to sa len tak bavím."

„Randenie v dvadsiatich bolo ako hra na stoličkách. Všetci pobehovali okolo a bola všade zábava. Ale zrazu akoby niekto vypol hudbu a všetci si začali sadať. Ja som nechcela byť jedinou, ktorá zostane stáť. A teraz si niekedy myslím, že som sa vydala preto, že môj manžel bol najbližšou stoličkou, ktorú som pri sebe mala."

„Čo sa stane, keď si hovorím, že mám ešte 10 rokov na to, aby som začal žiť svoj život? Nestane sa nič. Takýto prístup okráda mladého človeka o ambície.“ Leonard Bernstein.

„Najlepší spôsob ako pracovať na svojom manželstve je začať ešte predtým, ako ho už mám.“

„Voľba svojej rodiny je vedomý výber koho a čo chcem. Oproti tomu býva konanie z núdze. Alebo sa vytvorí len krátky vzťah s niekým, kto si náhodou vyberie mňa.“

„Láska je „sloveso“ definované našou odhodlanosťou obetovať sa za ňu.“ „Nedospelá láska hovorí „milujem ťa, lebo ťa potrebujem“, ale zrelá láska hovorí „potrebujem ťa, lebo ťa milujem“.“ Erich Fromm

– Čo si myslíš o týchto výrokoch?

– Vieš vo vzťahu rozlíšiť, či sa niekto k tebe správa vypočítavo alebo nezištne? Ako?

– Nakoľko je pre teba dôležité, aby bol súlad medzi tým, kým tvoj partner/partnerka je (aký je človek, čo vnútorne prežíva) a tým, čo hovorí a ako sa správa navonok? Prečo?

– Čo ti „dáva“ a čo ťa „stojí“ úprimnosť vo vzťahu? Aký typ istoty ponúka úprimný vzťah?

– Akú istotu pociťoval Titus Zeman vo vzťahu s Pannou Máriou? Kde sa tento jeho vzťah zrodil?

PRE ANIMÁTORA

Dnešná doba má tendenciu stavať človeka vo vzťahoch do pozície kupujúceho a zároveň sa stáva aj tovarom. Tento sklon sme chceli vyjadriť aplikáciou: Život s výhodami. Lenže takto človek stráca vlastnú hodnotu a dôstojnosť. „Človek s výhodou“ sa stáva len otrokom, lebo je v službách niekoho iného. Je to akoby bol človek tovarom na dražbe. A niekto druhý si ho „kúpi“.

Potrebujeme vrátiť vzťahom nezištnosť. Mohli by sme povedať, že skutočná láska začína až tam, kde už nie je možné očakávať žiadnu protihodnotu od toho druhého. Keď vo vzťahu od druhého neočakávam len nejaké výhody (načo mi bude?). Aby sa mladí ľudia znova navzájom objavovali, vnímali a stretávali v plnohodnotných vzťahoch, potrebujeme objaviť takýto posvätný rozmer lásky. Potrebujeme druhú osobu objaviť v pravde, dôvere a to aj s jej chybami. A to sa dá len cez bolesť, námahu a trpezlivosť. Vtedy vidím skutočne osobu a nie len výhody, ktoré mi prináša. Vidím podstatu osoby, nie jej schránku.

Don Titus si uvedomoval, že aj pre neho ako zasväteného má veľký význam vzťah so ženou, Pannou Máriou. Preto ona v jeho živote zohrávala ústredné postavenie. Už v detstve, keď sa uzdravil z choroby na jej príhovor, sa presvedčil, že sa dá na ňu spoľahnúť.

Panna Mária najviac prijala Ježišovo posolstvo vo svojom živote. Dokázala najviac zo všetkých ľudí prijať dar, ktorý jej Boh dal. Preto ju aj anjel oslovil ako plnú milosti. Don Titus jej odovzdal celý svoj život, lebo mu dávala istotu. Nie niečo lacné.

Dnes sa niektorí ľudia správajú ako „zlatokopi“. Vyhľadávajú výhody, zabezpečenie a postavenie. Partnera/partnerku pri tom vnímajú len ako nástroj na dosiahnutie svojich cieľov. Panna Mária zaujala presne opačný postoj. Bola tou, ktorá dávala plným priehrštím. Jej postoj služby nehľadal výhody a zabezpečenie, ale možnosť darovať sa. A s dôverou v Boha prežila dobrodružný život. Pri takejto žene Titus dorástol do svätosti.

Z PÍSMA: ŽENA CUDZOLOŽNICA

Jn 8,1-12

Ježiš odišiel na Olivovú horu. Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrnul k nemu. Sadol si a učil ich. Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavil ju do prostriedku a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty? Ale to hovorili, aby ho pokúšali a mohli ho obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamil sa a povedal im:
„Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň."
A znovu sa zohol a písal po zemi. Ako to počuli, jeden po druhom – počnúc staršími – sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. Ježiš sa vzpriamil a opýtal sa jej:
„Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?" Ona odpovedala: „Nik, Pane."
A Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Choď a už nehreš!"

– Čo hľadala cudzoložnica vo svojom živote? Aké „výhody"?
– Aký vzťah jej ponúkol Ježiš? Akými slovami docenil hodnotu jej osoby?

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretkom a poskytneš nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušínová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

HNEV

SMÚTOK

RADOSŤ

DOBROTA

ĽÚTOSŤ

NADŠENIE

ZNUDENOSŤ

DRZOSŤ

JEMNOSŤ

PREHRA – VÝHRA: APLIKÁCIA LOSE AND PLAY

4. stretko

CIEĽ

Pochopiť ako don Titus prežil vo svojom živote heslo dona Bosca: *Da mihi animas caetera tolle* (Daj mi duše, ostatné si vezmi). Prehrať (stratiť svoj život) znamená zvíťaziť (získať ho).

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Titus Zeman zomrel po 13 rokoch tvrdého väzenia a takmer 5 rokoch podmienečnej slobody. Bol pokladaný za „muža určeného k likvidácii" (MUKL). Z väzenia vyšiel s „úplne zruinovaným zdravím", zničený a celkom zmenený. Na ňom sa na konci väznenia skúšal lekársky experiment s devastujúcimi dôsledkami. Okrem toho je Titus prenasledovaný, pretože režim pochopil to, ako je Titusova činnosť za záchranu povolaní a za záchranu aj diecézneho kléru postavená do protikladu k cieľom režimu zdiskreditovať, zlikvidovať, skompromitovať kňazov a biskupov a zamedziť prístup k posvätným rádom novým generáciám.

Toto všetko prežíval bez mrzutosti a bez poddania sa, ale v ponúknutí z lásky a prijmúc to v pokoji. On – jeho život reprezentuje a pripomína toľkých iných, nemenej hrdinských svedkov viery v týchto ťažkých rokoch – nám hovorí o tom, aké je krásne patriť Kristovi a Cirkvi; hovorí o radosti z kňazstva; o vedomí si toho, aké naliehavé je saleziánske svedectvo, ktoré vychováva k viere nové generácie až tak, že mladým daruje nielen trocha zo svojho času, zo svojich síl, ale seba samého, prostredníctvom najvyššieho daru života. V Titusovi sa skutočne zaskvelo ako sa saleziánske „Da mihi animas" nemôže zakoreniť bez „caetera tolle". On skutočne dovolil, aby mu pre dobro mladých bolo vzaté všetko, aj vlastný život. Jeho mučeníctvo sa tak stáva mučeníctvom pre kňazstvo a pre záchranu povolaní.

AKTIVITA

Uveď aktivitu napríklad týmito slovami: *sú rôzne druhy životných komisií, rôzni „sudcovia“, ktorí súdia čo je ok a čo nie je v poriadku, čo je zlé a čo je priamo „protištátne“. Človek sa v živote ocitá „na súde“, dá sa povedať, v istom zmysle neustále. Ďalšia „aplikácia“ ti pomôže ocitnúť sa pred sudcom. Aký druh súdu to bude si môžeš navoliť ty sám. Nejde o to ťa skritizovať, odsúdiť alebo zhodiť pred druhými. Naopak, tento súd ti chce pomôcť, inšpirovať ťa a posunúť ďalej.*

Zhromaždi všetkých pred miestnosťou. Predstav im novú aplikáciu Lose and play – uveď druhy súdov, z ktorých si môžu vybrať jeden pre seba. Daj im možnosť zvoliť si pred aký súd pôjdu, ale nepovedz im do detailov, čo to bude obsahovať a čo to pre nich bude znamenať.
Toto sú druhy súdov, z ktorých si môžu vybrať (prípadne vymysli ďalšie zaujímavé možnosti):

SENÁT VZŤAHOV
súd posudzujúci rozvíjanie a zanedbávanie vzťahov, ako žije svoje roly – dcéra, syn, brat, sestra, študent/ka, kamarát/ka, spoluanimátor/ka;

SENÁT ČINOV
súd posudzujúci (dobré) skutky, ktoré sú typické pre tohto človeka;

SENÁT ROZVOJA OSOBNOSTI
súd posudzujúci rozvoj človeka: či študuje, športuje, brigáduje, učí sa jazyky, robí stáže, robí animátora a pod.;

SENÁT SPOLOČNÉHO ŽIVOTA
súd posudzujúci nakoľko udržiava v živote poriadok vo vzťahu k ľuďom okolo seba (požičané veci vráti, udržuje poriadok v izbe, pomáha doma a pod.)

Všetci vstúpia do miestnosti. Prvý „súdený“ je predvedený pred senát, ktorý ho bude súdiť. Súd sa týka témy, ktorú si vybral. V miestnosti je vždy sudca, obhajca (advokát dobra) a žalobca (advocatus diaboli). Sudca by mal byť animátor, ostatné dve úlohy môžu robiť aj účastníci stretka.

Žalobca vytiahne na „obžalovaného“ nejakú kritiku (tu treba citlivo a vopred jasne naznačiť, že si nejdeme verejne vyhadzovať osobné problémy, ale niečo, čo by človeku naozaj pomohlo).

Obhajca naopak vyzdvihne pozitívne vlastnosti.

Sudca vyzve verejnosť, či k tomu, čo odznelo, je nejaká námietka. Vypočujú sa názory verejnosti.

Nakoniec sudca sformuluje nejaké **odporúčanie** do budúcnosti. Cieľom nie je „vyniesť rozsudok“, ale ponúknuť usmernenie pre daného človeka do ďalšieho života (toto je len akoby „medzisúd“ doterajšieho života :)).

Potom je „súdený“ ďalší člen stretka na tú tému, ktorú si sám vopred vybral.

Na konci sudca ukončí súdne rokovania slovami:

„Máme jediného Sudcu, ktorý má iný Zákonník, nemá paragrafy, ale verše, kauzy sú rozpracované ako podobenstvá... On naše kauzy berie inak a všetky súdy a skrachovania, ktoré v živote absolvuješ, v jeho ponímaní dokážu byť odrazovým mostíkom. Nie je to teória, jeho Syn to absolvoval.“

DISKUSIA

Ako si sa cítil/a pri „súde"? (príjemne/nepríjemne)

Čo si sa nové o sebe dozvedel/a a čo ťa povzbudilo?

Dnes ľudia radi posudzujú všetkých naokolo. Ako to je, keď je človek posudzovaný druhými?

Môže si človek sám voliť, pred kým bude víťaz a pred kým si dovolí byť „lúzer"? Musí človek vždy počúvať to, čo mu hovoria o ňom druhí?

Mnohí ťa posudzujú, no na koho mienke ti najviac záleží?

„Svet" nás môže tiež posudzovať: tlieskať nám, keď sme úspešní a odsudzovať nás, keď prehrávame. Má zmýšľanie „tohto sveta" vždy právo nás posúdiť?

Kedy môže byť prehra v Božích očiach výhrou?

V čom don Titus prehral v očiach „tohto sveta"? V čom je jeho výhra v Božích očiach?

PRE ANIMÁTORA

Nasledujeme muža, ktorý „prehral". Ježiš na kríži predstavuje presný opak súčasného úspešného muža. Nemá kariéru, luxusný dom, najkrajšiu ženu na svete, nenapísal žiaden bestseller... Jeho spoločenstvo apoštolov sa rozpadá. Mohli by sme povedať, že skončil ako obyčajný otrok, vrah, násilník. Loser.
Čo je prehra v očiach sveta, nemusí byť prehra skutočná.

Dnes máme niekedy pocit, že ak napr. nespravíme skúšku na vysokej škole, zničíme si celý život. Lenže aj neúspech má pre nás isté posolstvo. Prehra jednej bitky ešte neznamená prehru celej vojny. Ak sme príliš zafixovaní na vlastné túžby, nepripúšťame si inú cestu víťazstva. A to môže mať naozaj katastrofálne dôsledky pre náš život. Naše túžby

nie sú vždy tie najpravdivejšie a najlepšie (túžime napr. po iPhone len preto, aby sme sa cítili na úrovni). A preto aj neúspechy nás môžu posunúť vpred.

Dnes je veľmi rozšírené heslo: „Choď za svojím snom“. Pozor! Môže to byť pre nás pasca. Tvoj sen sa môže veľmi rýchlo zrútiť. A ty zostaneš sám so svojím sklamaním.

Ježišov príbeh hovorí niečo iné. Ak sa ti tvoj sen zrúti, môžeš byť napriek tomu víťazom. A to nie je lacná útecha, upierajúca oči do neba, kde nám už bude všetkým konečne dobre. Ježiš ti môže ukázať ešte väčší zisk z tvojej prehry, ako si ty očakával z toho, že sa ti splnia tvoje sny. Toto znamená pochopiť, čo je to zmŕtvychvstanie. Lebo aj skrachované túžby môžu byť súčasťou napĺňania Božieho plánu.

PRÍBEH

Aj don Bosco bol v jednej chvíli v úzkych. Nevedel, kde má zhromažďovať svojich chlapcov.

Prišla posledná nedeľa, čo som mohol na lúku zvolať Oratórium. Bolo to na Kvetnú nedeľu 5. apríla 1846. Nikomu som nič nepovedal, ale všetci vedeli, že som v úzkych.

V to popoludnie som dlho uprene hľadel na to množstvo hrajúcich sa chlapcov. Bola to Pánova „veľká žatva“, ale bez robotníkov. Bol som tu sám, vysilený robotník s podlomeným zdravím. Budem môcť ešte zhromažďovať svojich chlapcov? Kde?

Trochu som poodišiel a začal som sa sám prechádzať. „Bože môj,“ zvolal som „prečo mi neukážeš miesto, kam by som mohol preniesť svoje Oratórium? Kam? Alebo povedz, čo mám robiť?“

Len čo som vyslovil tieto slová pristúpil ku mne akýsi Pancrazio Soave a zajakavo mi povedal: „Je to pravda, že hľadáte miesto pre laboratórium?“ „Nie pre laboratórium, ale pre oratórium.“ „Neviem, aký je to rozdiel. Ale také miesto jestvuje. Poďte si ho pozrieť. Patrí pánovi Francescovi Pinardimu. Je to poctivý človek. Poďte a urobíte dobrý obchod.“ [1]

[1] Spomienky Jána Bosca, Giovanni Bosco, vydavateľstvo DON BOSCO, 2005, s. 124

Z PÍSMA: ŽENA CUDZOLOŽNICA

2 Kor 12,8-10

Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti." A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný.

Keď som slabý vtedy som silný. Čo to znamená?

Lk 24,13-27

V ten deň išli dvaja z nich do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?" Zastavili sa zronení a jeden z nich menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?" On im povedal: „A čo?" Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. ***A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael.*** *Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj naľakali. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli."*

On im povedal: „Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?" A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo.

V čom vidia emauzskí učeníci Ježiša Nazaretského ako losera?
Aký iný pohľad im ponúkol neznámy cudzinec?

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

Na základe svojich zažitých skúseností, skús tento týždeň povzbudiť niekoho, komu sa zrútili sny.

Posledné stretko v rámci príprav na blahorečenie Titusa Zemana bude načasované na september. Aby téma v stretku „nevychladla", nájdi spôsob ako ju šikovne počas leta pripomínať.
Sledujte stránku www.tituszeman.sk s novinkami, urobte organizačné prípravy na účasť na blahorečení, pošli stretkárom SMS alebo mail s narážkou na niečo, čo ste spoločne prežili počas stretiek o donovi Titusovi, ponúkni im prečítať si podrobný životopis dona Titusa, ktorého vydanie očakávame vo vydavateľstve Don Bosco (www.donbosco.sk) koncom leta, pozrite si videá a dokumentárny film o donovi Titusovi, ktoré sú dostupné na webe a pod.

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretkom a poskytneš nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušínová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

BIZNIS A ŽIVOT: APLIKÁCIA MOJA VIZITKA

5. stretko

„Aj keby som stratil môj život,
nebolo by to márne,
ak by sa aspoň jeden z tých, ktorým som pomohol,
stal kňazom namiesto mňa.“
(Don Titus Zeman, porov. Summarium Documentorum, Doc. 28)

CIEĽ

Znovu si uvedomiť skúsenosti zo série stretiek „Aplikácia Život“, ktoré poskytli vhľad do spôsobov, ako nás „varí“ dnešná doba. Zamyslieť sa nad otázkou: „S kým chceš ´bankovať´?“ Spoločne osláviť blížiace sa blahorečenie dona Titusa Zemana.

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Život Titusa Zemana reprezentuje a pripomína toľkých iných, nemenej hrdinských svedkov viery v týchto ťažkých rokoch – hovorí nám o tom, aké je krásne patriť Kristovi a Cirkvi; hovorí o radosti z kňazstva; o vedomí si toho, aké naliehavé je saleziánske svedectvo, ktoré vychováva k viere nové generácie až tak, že mladým daruje nielen trocha zo svojho času, zo svojich síl, ale samého seba prostredníctvom najvyššieho daru života. V Titusovi sa skutočne zaskvelo ako sa saleziánske „da mihi animas“ nemôže zakoreniť bez „caetera tolle“. On skutočne dovolil, aby mu pre dobro mladých bolo vzaté všetko, aj vlastný život. Jeho mučeníctvo sa tak stáva mučeníctvom pre kňazstvo a pre záchranu povolaní.

AKTIVITA

Priprav miestnosť na štýl malého biznis večierka. Na stole sú tanieriky, poháre a zopár jedálnych lístkov. Na jedálnom lístku je veľkými písmenami napísané: Titusov jedálny lístok. V tomto jedálnom lístku je zvláštna ponuka jedál a pitia (ďalej uvádzame možné príklady).

JEDLÁ PO CHUTI:
Titusova pochúťka (pom-bär)
Čaro Zdenky Schelingovej (oblátky)
Dukáty dona Dermeka (bryndzové oblátky)
Úsmev dona Ernesta Macáka (tortilla chips)
Plátok bl. Andreja Šándora (mliečna čokoláda)
Tajomstvo Antona Hlinku (orieškova čokoláda)
Objav Jozefa Heribana (tyčinka)
Klasika Rudolfa Blatnického (arašidy)
Objav Stanislava Kmotorku (popcorn)
Báseň Ľudovíta Suchána (cookies)

NIEČO PROTI SMÄDU:
Limonáda na hranici (voda so sirupom)
Vajnorský pohár (kofola)
Sladký mok (jablkový džús)
Titusovi k obedu (vinea)
Niečo na útek (nealko radler)
Survival voda (čistá voda)
Nenapraviteľný omyl (pomarančový džús)
Energeťák únavový (sóda)

Sám sa prezleč (aj so spoluanimátorom) jeden za recepčného a druhý za čašníka.

Pred miestnosťou s biznis večierkom zhromaždi všetkých stretkárov. Vysvetli im, že sú čerstvými absolventmi vysokých škôl a teraz vstupujú na biznis večierok, na ktorom o nich prejavia záujem rôzne firmy.

Prv ako vstúpia do miestnosti, musia si vyrobiť vlastnú vizitku, ktorú budú môcť odovzdať zástupcom firiem. Dostanú papiere (pozri prílohu Vizitka) a majú v nich uviesť nasledujúce údaje:

Meno...
Priezvisko...
Som...
Vyznačujem sa...
Momentálne fungujem v partii...
Moja typická schopnosť je...
Moja mailová adresa je... (nech si vytvoria originálnu mailovú adresu, ktorej prípona ho/ju charakterizuje napr. vtipálek@ukecaný.com)
Osobné logo ... (náčrt malého loga, ktoré ho/ju vystihuje)
O štyri roky by som chcel...

Potom ako si každý napísal svoju vizitku, voveď ich do miestnosti. Vysvetli im, že si môžu zatiaľ niečo objednať („čašník vám je k dispozícii“) a voľne sa porozprávať.

Po istom čase vstúp ako recepčný a oznám im, že firmy si chcú vypočuť to, čo o sebe napísali na vizitky. Každý predstaví odpovede zo svojej vizitky.

Potom prečítaj ponuku práce. Vytvor ju vopred podľa toho, ako vnímaš jednotlivých členov stretka, napr. stavebný inžinier so schopnosťou rýchlo a prakticky riešiť problémy, alebo všeobecná lekárka s nadštandardnými poznatkami z medicíny a zatiaľ malou praxou.

Účastníci diskutujú a tipujú, ktorá ponuka práce sa na koho hodí. Potom môžete spoločne okomentovať vizitky aj zodpovedajúce pracovné ponuky.

Na záver môžeš zhrnúť:
Niekedy máme pocit, že „hurá, budem inžinier“, ale nakoniec ťa čaká úrad práce. Alebo máme pocit, že „nikto dnes na mňa s prácou nečaká, tak načo sa snažiť.“ Život je dnes zložitejší. Netreba sa upriamiť len na jednu možnosť a ak sa mi sen nesplní, nemusím „garážovať“ na úrade práce (alebo v apatii, nečinnosti, nechuti). Treba vždy skúšať, hľadať, robiť a získať skúsenosti.

Možno ma naozaj po vysokej čaká etapa „som nanič“. Ale netreba sa vzdávať. Nenechaj sa zatlačiť dobou do zmýšľania, že som ako nejaká „žaba“ hodná akurát tak na úrad práce, čo žije z podpory a narieka nad tým, načo je jej titul. Nikdy nie je len jedna cesta uplatnenia. Boh nám vždy ponúka možnosti, hoci môžu byť nečakané a prekvapivé.
Aplikáciu svojho života si vytváraš ty sám/sama: ako odpovieš na (možno nečakanú) ponuku?

Vizitky môžete obohatiť o fotky. Zožeň okuliare „titusovky“ (také okuliare, aké nosil don Titus) a každý sa s nimi odfotí. Fotky si nalepte na vizitky. Počas stretnutia na blahorečení dona Titusa Zemana si vizitky môžete pripnúť na viditeľné miesto. Napomôže to spoznávaniu nových kamarátov a kamarátiek.

DISKUSIA

S akou vizitkou by si chcel predstúpiť pred budúcu manželku/manžela?
S akou vizitkou predstúpil Titus Zeman pred Boha?
S akou vizitkou by si chcel predstúpiť pred Boha ty?

PRE ANIMÁTORA

Život dona Titusa dnes prináša ovocie. Keď študoval, myslel si, že jeho život bude užitočný tým, že sa bude venovať mladým, bude ich učiť chémiu, športovať s nimi, duchovne sprevádzať a povzbudzovať k hľadaniu vlastného povolania. Ale tento jeho sen sa celý zrútil zo dňa na deň. Boh donovi Titusovi pripravil inú osobnú vizitku. Takú, akú nečakal – mučeník za duchovné povolania.
Ovocie jeho života spočíva v tom, že previedol desiatky ľudí na slobodu, kde mohli doštudovať a stať sa kňazmi, či ináč slobodne realizovať svoje povolanie. Don Titus medzitým skončil vo väzení a umrel. Ale jeho hodnoty sa vytlačili na povrch. Ak zrno odumrie, prinesie mnohonásobnú úrodu.

Tí, ktorých previedol, urobili veľmi veľa pre Cirkev. Venovali sa deťom, mladým, išli na misie, vydávali a pašovali knihy do Československa, viedli semináre, kde sa formovali mladí bohoslovci...[1]

Mladí ľudia aj dnes musia odumrieť „nereálnym snom a túžbam" a otvoriť sa niečomu novému. Niečomu, čo im sám Boh pripravil v ich živote.

Z PÍSMA

Lk 22,32-43

Vedno s ním viedli na popravu ešte dvoch zločincov. Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava. Ježiš povedal: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia." Potom hodili lós a rozdelili si jeho šaty. Ľud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu posmievali a vraveli: „Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Boží Mesiáš, ten vyvolenec." Aj vojaci sa mu posmievali. Chodili k nemu, podávali mu ocot a hovorili: „Zachráň sa, ak si židovský kráľ!" Nad ním bol nápis: „Toto je židovský kráľ." A jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: „Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás!" Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé." Potom povedal: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva." On mu odpovedal: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji."

Akú vizitku mal lotor (uvedomujúci si, že je odsúdený spravodlivo) ukrižovaný spolu s Ježišom na kríži? Bola jeho vizitka dobrá alebo zlá, aby sa dostal do neba?
Ježiš kajúceho lotra „blahorečí". Aká je teda Božia logika?
Aké „tituly" dáva Ježiš ľuďom, ktorých stretáva? Veľmi milujúca prostitútka Mária Magdaléna, Zradca Peter – Pastier oviec...

[1] http://tituszeman.sk/titus-zeman/koho-zachranil/

ÚLOHA DO BLAHOREČENIA

Prečítaj si do blahorečenia jednu z knižiek, ktorú napísal don Ernest Macák (Zápisky spoza mreží; Dva roky v katakombách; Diagnóza: Bláznom pre Krista; Prenasledovaní pre Krista; Utečenci pre Krista; Bože, oplatilo sa mi žiť!; Titus, odpusť mi to!), alebo si prečítaj jedno zo svedectiev zo stránky www.tituszeman.sk.[2]

Pozývame ťa na blahorečenie dona Titusa Zemana do Bratislavy 30. septembra 2017.

Všemohúci Bože,
ty si si vyvolil svojho služobníka Titusa Zemana, aby nasledoval charizmu svätého Jána Bosca.
Pod ochranou Panny Márie, Pomocnice kresťanov, sa stal kňazom a vychovávateľom mládeže.
Žil podľa Božích prikázaní a pre svoju priateľskú povahu a ochotu pomôcť bol obľúbený medzi ľuďmi.
Keď nepriatelia Cirkvi siahli na ľudské práva a slobodu vyznania,
kňaz Titus nestratil odvahu a vytrval na strane pravdy.
Pre vernosť svojmu saleziánskemu povolaniu a obetavú službu Cirkvi bol väznený, zosmiešňovaný, ponižovaný a mučený, ale on neohrozene vzdoroval svojim mučiteľom.
Všetko pretrpel z lásky a s láskou.
Prosíme ťa, večný Bože, osláv svojho verného sluhu Titusa, aby sme si ho mohli v Cirkvi verejne uctievať na oltári.
Prosíme ťa za jeho svätorečenie skrze tvojho Syna Ježiša Krista a na príhovor jeho matky Panny Márie, Pomocnice kresťanov.
Amen.

[2] http://tituszeman.sk/titus-zeman/svedectva/

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretkom a poskytneš nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušínová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

MENO:

PRIEZVISKO:

SOM:

VYZNAČUJEM SA:

MOMENTÁLNE FUNGUJEM V PARTII:

TYPICKÁ SCHOPNOSŤ:

EMAIL:

O 4 ROKY BY SOM CHCEL:

LOGO: